

Veiligheidsinformatieblad volgens Verordening (EG) nr. 1907/2006 in de aangepaste versie

Pagina 1 van 11

VIB nr : 685385
V001.0

Pattex PL Premium white (2)

Veranderd: 11.05.2020

Printdatum: 08.09.2020

Vervangt versie van: -

RUBRIEK 1: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming

1.1. Productidentificatie

Pattex PL Premium white (2)

1.2. Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik

Gepland gebruik:

Montagelijm reactie

1.3. Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad

Henkel Nederland B.V.

Brugwal 11

3432 NZ Nieuwegein

Nederland

Tel.: +31 (3) 06 07 39 11

Fax-Nr.: +31 (3) 06 04 79 42

ua-productsafety.benelux@henkel.com

1.4. Telefoonnummer voor noodgevallen

Noodnummer (24 h): +32 70 222 076

NVIC Nederland, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum, Tel:+31 (0)30 2748888 (Uitsluitend voor een behandelend arts bereikbaar in geval van accidentele vergiftiging)

RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren

2.1. Indeling van de stof of het mengsel

Indeling (CLP):

De stof of het mengsel is niet gevaarlijk volgens Verordening (EG) N° 1272/2008 (CLP).

2.2. Etiketteringselementen

Etiketteringselementen (CLP):

De stof of het mengsel is niet gevaarlijk volgens Verordening (EG) N° 1272/2008 (CLP).

Veiligheidsaanbeveling:

P101 Bij het inwinnen van medisch advies, de verpakking of het etiket ter beschikking houden.

P102 Buiten het bereik van kinderen houden.

P271 Alleen buiten of in een goed geventileerde ruimte gebruiken.

2.3. Andere gevaren

tijdens de uitharding komt er methanol vrij.

Vervult de criteria niet van Potentieel Persistente, Bioaccumulerend en Toxische Stoffen (PBT) of Zeer Persistente/Zeer Bioaccumuler

RUBRIEK 3: Samenstelling en informatie over de bestanddelen**3.2. Mengsels****Algemene chemische karakterisering:**

kleefstof

Basisstoffen van de toebereiding:

silan gemodificeerd polyether

mineralische vulstoffen

Vermelding van ingrediënten conform CLP (EC) nr 1272/2008:

Gevaarlijke componenten no. CAS	EG-nummer REACH-Reg Nr.	Gehalte	Classificatie
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	220-449-8 01-2119513215-52	1- < 5 %	Flam. Liq. 3 H226 Acute Tox. 4; Inademing H332 STOT RE 2 H373

Volledige text van de H-verklaring en andere afkortingen zie hoofdstuk 16 "Overige informatie".

Componenten zonder classificatie kunnen landspecifieke blootstellingswaarden hebben.

RUBRIEK 4: Eerstehulpmaatregelen**4.1. Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen**

Algemene informatie:

Bij klachten arts consulteren.

Inademen:

Frisse lucht, bij aanhoudende klachten arts consulteren.

Huidcontact:

spoelen onder stromend water met zeep. huidverzorging: verontreinigde kleding verwisselen

Oogcontact:

Onder stromend water spoelen, eventueel arts consulteren.

Verslikken:

Spoelen van de mondholte, drinken van 1-2 glazen water, arts consulteren.

4.2. Belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten

geen gegevens voorhanden

4.3. Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling

Zie hoofdstuk: Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen

RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen**5.1. Blusmiddelen****Geschikte blusmiddel:**

schuim, bluspoeder, koolstofdioxide, watersproeistraal, waternevel

De blusmiddelen die om veiligheidsredenen niet gebruikt mogen worden:

Waterstraal (vol)

5.2. Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt

In geval van brand kan koolmonoxide (CO) en kooldioxide (CO₂) worden vrijgemaakt.

5.3. Advies voor brandweerlieden

Persoonlijke veiligheidskleding dragen.

Van de omgevingslucht onafhankelijk ademmasker dragen.

RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel**6.1. Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermde uitrusting en noodprocedures**

Persoonlijke veiligheidskleding dragen.

Zorg voor een voldoende ventilatie.

6.2. Milieuvorzorgsmaatregelen

Mag niet in de riolering / water / grondwater terecht komen.

6.3. Insluitings- en reinigingsmethoden en -materiaal

mechanisch opnemen.

Verontreinigd materiaal verwijderen zoals afval zie punt 13.

6.4. Verwijzing naar andere rubrieken

Zie advies in rubriek 8.

RUBRIEK 7: Hantering en opslag**7.1. Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel**

Werkplaats voldoende ventileren.

Algemene hygiënische maatregelen:

Voor de pauzen en stopzetting van de arbeid handen wassen.

Niet eten, drinken of roken tijdens het gebruik.

7.2. Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten

Koel en droog opslaan.

Opslaan tussen 5 en 35 °C.

Niet opslaan met voedings- en genotmiddelen.

7.3. Specifiek eindgebruik

Montagelijm reactie

RUBRIEK 8: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming**8.1. Controleparameters****Grenswaarden voor blootstelling.**

Geldig voor
Nederland

Inhoudsstof [Stofnaam wettelijke grenswaarde]	ppm	mg/m ³	Type waarde	Categorie korte termijn blootstelling / Opmerking	Lijst volgens de regelgeving
methanol 67-56-1 [METHANOL]	200	260	Tijdgewogen gemiddelde (TWA):	Indicatief	ECTLV
methanol 67-56-1 [METHANOL]		133	tijdgewogen gemiddelde (TGG)		NL OEL
methanol 67-56-1 [METHANOL]			Huidnotatie:	Kan door de huid worden opgenomen.	NL OEL

Predicted No-Effect Concentration (PNEC):

Naam uit lijst	Environmental Compartment	Expositietij d	Waarde				Opmerkingen
			mg/l	ppm	mg/kg	andere	
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	zoetwater		0,4 mg/l				
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	zeewater		0,04 mg/l				
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	water (intermitterende afgiften)		2,4 mg/l				
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	Zuiveringsinstal latie		6,6 mg/l				
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	sediment (zoetwater)				1,5 mg/kg		
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	sediment (zeewater)				0,15 mg/kg		
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	Grond				0,06 mg/kg		

Derived No-Effect Level (DNEL):

Naam uit lijst	Application Area	Blootstellin gsroute	Health Effect	Exposure Time	Waarde	Opmerkingen
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	Werknemers	dermaal	Lange termijn blootstelling - systematische effecten		3,9 mg/kg	
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	Werknemers	Inhalatie	Lange termijn blootstelling - systematische effecten		27,6 mg/m3	
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	algemene bevolking	dermaal	Lange termijn blootstelling - systematische effecten		7,8 mg/kg	
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	algemene bevolking	Inhalatie	Lange termijn blootstelling - systematische effecten		6,7 mg/m3	
trimethoxyvinylsilaan 2768-02-7	algemene bevolking	oraal	Lange termijn blootstelling - systematische effecten		0,3 mg/kg	

Biologische blootstellingsindexen:
geen**8.2. Maatregelen ter beheersing van blootstelling:****Ademmasker:**

Het product mag alleen worden gebruikt bij een intensieve ventilatie van de werkplek. Indien een intensieve ventilatie niet mogelijk is, dient een van de circulatielucht onafhankelijk ademmasker te worden gedragen.

Handbeveiliging:

Niet noodzakelijk.

Oogbeveiliging:

Niet noodzakelijk.

RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen**9.1. Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen**

Voorkomen	pasta pasta crème
Geur	alcohol-achtig
Geurdrempelwaarde	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
pH	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Smeltpunt	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Stollingstemperatuur	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Beginkookpunt	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Vlampunt	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Verdampingssnelheid	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Ontvlambaarheid	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Explosiegrenswaarden	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Dampspanning	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Relatieve dampdichtheid:	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Densiteit (20 °C (68 °F))	1,63 g/cm ³
Stortdensiteit	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
oplosbaarheid	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Oplosbaarheid kwalitatief	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Verdelingscoëfficiënt n-octanol/water	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Zelfontbrandingstemperatuur	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Ontledingstemperatuur	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Viscositeit (; 20 °C (68 °F))	300.000 - 700.000 mpa.s
Viscositeit (kinematisch)	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Ontploffingseigenschappen	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing
Oxiderende eigenschappen	geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing

9.2. Overige informatie

geen gegevens voorhanden / Niet van toepassing

RUBRIEK 10: Stabiliteit en reactiviteit**10.1. Reactiviteit**

reactie met zuur: warmte en kooldioxide-ontwikkeling.

10.2. Chemische stabiliteit

Stabiel onder de aanbevolen opslagomstandigheden.

10.3. Mogelijke gevaarlijke reacties

Zie hoofdstuk reactiviteit

10.4. Te vermijden omstandigheden

Geen bekend bij gebruik overeenkomstig de bestemming.

10.5. Chemisch op elkaar inwerkende materialen

Zie hoofdstuk reactiviteit.

10.6. Gevaarlijke ontledingsproducten

tijdens de uitharding komt er methanol vrij.

RUBRIEK 11: Toxicologische informatie**11.1. Informatie over toxicologische effecten****Acute orale toxiciteit:**

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardet ype	Waarde	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	LD50	7.120 mg/kg	rat	OECD Guideline 401 (Acute Oral Toxicity)

Acute dermale toxiciteit:

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardet ype	Waarde	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	LD50	3.200 mg/kg	konijn	OECD Guideline 402 (Acute Dermal Toxicity)

Acute inhalatieve toxiciteit:

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardet ype	Waarde	Testatmosfeer	Blootstelli ngstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	LC50	16,8 mg/l	damp	4 h	rat	OECD Guideline 403 (Acute Inhalation Toxicity)

Huidcorrosie/-irritatie:

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Resultaat	Blootstelli ngstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	niet irriterend		konijn	andere richtlijn:

Ernstig oogletsel/oogirritatie:

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Resultaat	Blootstelli ngstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	niet irriterend		konijn	OECD Guideline 405 (Acute Eye Irritation / Corrosion)

Sensibilisatie van de luchtwegen/de huid:

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de drempelwaarde, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Resultaat	Testtype	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	niet sensibiliserend	Maximalisatietest voor cavia's	kavia	OECD Guideline 406 (Skin Sensitisation)

Mutageniciteit in geslachtscellen:

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de drempelwaarde, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Resultaat	Studietype / toedieningsweg	Metabolische activering / expositietijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	negatief	bacterial reverse mutation assay (e.g Ames test)	met en zonder		OECD Guideline 471 (Bacterial Reverse Mutation Assay)
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	positief	in vitro test op chromosoomafwijkingen bij zoogdieren	met en zonder		OECD Guideline 473 (In vitro Mammalian Chromosome Aberration Test)
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	negatief	zoogdieren cel genmutatie test	met en zonder		OECD Guideline 476 (In vitro Mammalian Cell Gene Mutation Test)
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	negatief	intraperitoneaal		muis	andere richtlijn:

Carcinogeniteit

geen gegevens voorhanden.

Giftigheid voor de voortplanting:

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de drempelwaarde, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Resultaat / Waarde	Testtype	Toepassing	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	NOAEL P 250 mg/kg	één generatie studie	oraal: sondevoeding	rat	OECD Combined Repeated Dose and Reproductive / Developmental Toxicity Screening Test (Precursor Protocol of GL 422)
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	NOAEL P 1.000 mg/kg	één generatie studie	oraal: sondevoeding	rat	OECD Combined Repeated Dose and Reproductive / Developmental Toxicity Screening Test (Precursor Protocol of GL 422)
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	NOAEL F1 1.000 mg/kg	één generatie studie	oraal: sondevoeding	rat	OECD Combined Repeated Dose and Reproductive / Developmental Toxicity Screening Test (Precursor Protocol of GL 422)

STOT bij eenmalige blootstelling:

geen gegevens voorhanden.

STOT bij herhaalde blootstelling::

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de drempelwaarde, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Resultaat / Waarde	Toepassing	Blootstellingstijd / Frequentie van behandeling	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	NOAEL < 62,5 mg/kg	oraal: sondevoeding	42d daily	rat	OECD Guideline 422 (Combined Repeated Dose Toxicity Study with the Reproduction / Developmental Toxicity Screening Test)
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	NOAEL 0,605 mg/l	inademing: damp	5 days/week for 14 weeks 6 hours/day	rat	niet gespecificeerd

aspiratiegevaar:

geen gegevens voorhanden.

RUBRIEK 12: Ecologische informatie**Algemene informatie over de ecologie:**

Mag niet in het afvalwater, in de grond of in wateren terecht komen.

12.1. Toxiciteit**Toxiciteit (Vis):**

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardetype	Waarde	Blootstellingstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	LC50	191 mg/l	96 h	Oncorhynchus mykiss	OECD Guideline 203 (Fish, Acute Toxicity Test)

Toxiciteit (Daphnië):

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardetype	Waarde	Blootstellingstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	EC50	168,7 mg/l	48 h	Daphnia magna	EU Method C.2 (Acute Toxicity for Daphnia)

Chronische toxiciteit bij aquatische invertebraten

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardetype	Waarde	Blootstellingstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	NOEC	28,1 mg/l	21 days	Daphnia magna	OECD 211 (Daphnia magna, Reproduction Test)

Toxiciteit (Algen):

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardetype	Waarde	Blootstellingstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	EC50	> 957 mg/l	72 h	Desmodesmus subspicatus	EU Method C.3 (Algal Inhibition test)
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	NOEC	957 mg/l	72 h	Desmodesmus subspicatus	EU Method C.3 (Algal Inhibition test)

Toxiciteit voor micro-organismen

Het mengsel is geclassificeerd op basis van de berekeningsmethode, refererend naar de geclassificeerde stoffen aanwezig in het mengsel.

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Waardetype	Waarde	Blootstellingstijd	Voorbeeld	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	EC50	> 100 mg/l	3 h	activated sludge of a predominantly domestic sewage	OECD Guideline 209 (Activated Sludge, Respiration Inhibition Test)

12.2. Persistentie en afbreekbaarheid

Gevaarlijke stoffen no. CAS	Resultaat	Testtype	Afbreekbaarh eid	Blootstellin gstijd	Methode
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	Niet gemakkelijk biologisch afbreekbaar.	aërobe	51 %	28 days	OECD Guideline 301 F (Ready Biodegradability: Manometric Respirometry Test)

12.3. Bioaccumulatie

geen gegevens voorhanden.

12.4. Mobiliteit in de bodem

geen gegevens voorhanden.

12.5. Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling

Gevaarlijke stoffen no. CAS	PBT / vPvB
Vinyltrimethoxysilaan 2768-02-7	Vervult de criteria niet van Potentieel Persistente, Bioaccumulerend en Toxische Stoffen (PBT) of Zeer Persistente/Zeer Bioaccumuler

12.6. Andere schadelijke effecten

geen gegevens voorhanden.

RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering**13.1. Afvalverwerkingsmethoden**

Verwijdering van het product:

Verwijderen van afval en resten volgens lokale wetgeving.

Verwijdering van de ongereinigde verpakking:

Enkel lege retour-verpakkingen gebruiken.

Afvalcode

080410

RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer**14.1. VN-nummer**

Geen gevaarlijk product overeenkomstig RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR

14.2. Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN

Geen gevaarlijk product overeenkomstig RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR

14.3. Transportgevarenklasse(n)

Geen gevaarlijk product overeenkomstig RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR

14.4. Verpakkingsgroep

Geen gevaarlijk product overeenkomstig RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR

14.5. Milieugevaren

Geen gevaarlijk product overeenkomstig RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR

14.6. Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker

Geen gevaarlijk product overeenkomstig RID, ADR, ADN, IMDG, IATA-DGR

14.7. Vervoer in bulk overeenkomstig bijlage II bij Marpol en de IBC-code

Niet van toepassing

RUBRIEK 15: Regelgeving**15.1. Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel**

VOC-gehalte 0,0 %
(VOCV 814.018 VOC regulation
CH)

15.2. Chemische veiligheidsbeoordeling

Een chemische veiligheidsbeoordeling is nog niet uitgevoerd.

RUBRIEK 16: Overige informatie

De etikettering van het product staat in hoofdstuk 2. De volledige text van alle afkortingen in dit veiligheidsblad is als volgt:

H226 Ontvlambare vloeistof en damp.

H332 Schadelijk bij inademing.

H373 Kan schade aan organen veroorzaken bij langdurige of herhaalde blootstelling.

Overige informatie:

Dit veiligheidsinformatieblad is aangemaakt voor verkoop door Henkel aan partijen die bij Henkel hebben gekocht , gebaseerd op Verordening (EG) nr. 1907/2006 en verstrekt alleen informatie in overeenstemming met de geldende voorschriften van de Europese Unie. In dat verband wordt geen verklaring, garantie of vertegenwoordiging van welke aard dan ook gegeven met betrekking tot de naleving van wetten of voorschriften van andere rechtsgebieden of gebieden buiten de Europese Unie. Wanneer u naar andere gebieden dan de Europese Unie exporteert, raadpleegt u het desbetreffende veiligheidsinformatieblad van het betreffende gebied of u neemt contact op met de afdeling Productveiligheid en Regulatory affairs van Henkel (ua-productsafety.de@henkel.com) voordat u exporteert naar andere gebieden dan de Europese Unie.

De vermeldingen zijn gebaseerd op de huidige stand van wetenschap en hebben betrekking op het geconcentreerde produkt. In dit blad worden de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen vermeld en is derhalve geen technische informatie voor het toepassingsgebied.

Geachte klant,

Henkel streeft naar een duurzame toekomst door verschillende mogelijkheden in de gehele waardeketen te promoten. Als u wilt deelnemen aan dit project door over te schakelen van papier naar onze elektronische SDS-verzending, neemt u contact op met uw plaatselijke vertegenwoordiger van de klantenservice. We raden een niet-persoonlijk e-mailadres aan, zoals bijvoorbeeld SDS @ your_company.com .

Relevante wijzigingen in het veiligheidsinformatieblad worden aangegeven door verticale lijnen in de linkermarge van dit document. De corresponderende tekst wordt weergegeven in een andere kleur en schaduw